

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek, dnia 6 marca 1923 r.

Cena numeru
500 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 11,000
Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 12,500
poza Łodzią egz. 550
Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Prenumerata dla urzędników państw. i robotników (za okazaniem legitymacji)
w administracji „Rozwoju” 15 proc. zniżki.

Student

politechniki gdańskiej
udziela korepetycji.

Wiad. ul. Ogrodowa
26, sień 2, m. 6
5757b5

potrzebny jest natychmiast

chłopiec biurowy

Zgłaszać się do Zjednoczonych Zakładów Przemysłowych K. Scheib'era i L. Grohmana, Targowa 65.

Samodzielny buchalter - bilansista

z długoletnią rutyną, chlubne świadectwa, ma 3 — 4 godziny dziennie wolne. Łaskawe zgłoszenia pod „Handowiec” do adm. „Rozwoju”

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia Sejmu.

(wp) Porządek dzienny 20 posiedzenia Sejmu Rzplitej w dniu 6 b. m. o godz. 4 po poł. obejmuje m. in. nast. sprawy:

- 1) Czytanie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej,
- 2) pierwsze czytanie ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych wojsk polskich,
- 3) sprawozdanie komisji administracyjnej o projekcie ustawy w przedmiocie formy przysięgi służbowej i przyrzeczenia służbowego funkcjonariuszy państwowej służby cywilnej,
- 4) trzecie czytanie ustawy w przedmiocie wyrównania opłat stemnowych i podatków od spadków i darowizn.

W sprawie uposażenia urzędników.

(wp) Komisja budżetowa uchwaliła rezolucję, wzywającą rząd do wniesienia w terminie trzytygodniowym do Sejmu projektu ustawy o uposażeniu urzędników państwowych, tudzież emerytów i sierot.

Ustawa winna uwzględniać utrzymanie stopy życia urzędników wszystkich kategorii oraz winna zapewnić państwu możliwość zachowania kontyngentu pracowników o pełnych kwalifikacjach fachowych, przede wszystkim na stanowiskach kierowniczych i odpowiedzialnych.

Następnie rezolucja wzywa rząd do zniesienia pasów drożynianych już przy najbliższych wypłatach poborów oraz do skreślenia zaliczki, wypłaconej w roku ubiegłym.

Zabezpieczenie przed nielegalnym wywozem. (wp) Komisja do walki z drożyną uchwiliła wysłać specjalną komisję sejmową, złożoną z 9 osób, dla zbadania stanu zabezpieczenia granic przed nielegalnym wywozem artykułów pierwszej potrzeby.

Wyjazd ks. biskupa Cieplaka z Petersburga. (wp) Dnia 5 bm. rano przybył z Petersburga do Moskwy arcybiskup Cieplak wraz z 15 księżmi. Odjeżdżającego biskupa żegnał w Petersburgu wielotysięczny tłum wiernych, okazując swą szczerą rozpacz.

Obecnie niema już w Petersburgu ani jednego księdza katolickiego.

„Hurtownia Spółdzielcza T-wa Rozwój”

RODAKU! Nabywaj udziały Hurtowni Rozwój a zrobisz tym przysługę Ojczyźnie i Naródowi!

Udziały po 5000 mkp. sprzedaje: Bank Spółdzielczy, Andrzeja 3, Dom Ludowy, Przejazd 34 i Dyrekcja Okręg, Rozwój, Podleśna 4. 5757s5

Gen. Sikorski „zabezpiecza się”.

RZĄD MUSI MIEĆ ZAPEWNIONY SPOKOJ NA DŁUŻSZY PRZECIĄG CZASU, O ILE AKCJA SANACYJNA MA WYDAĆ REZULTATY.

KRAKOW 5.3 (AW) Koła dobrze poinformowane twierdzą, że premier Sikorski zdecydowany jest wobec usiłowań stworzenia w najbliższym czasie rządu parlamentarnego postawić Sejm wobec konieczności natychmiastowej decyzji. Premier Sikorski miał oświadczyć że uchwalenie podatków i wogóle zatwierdzenie planu skarbowego ministra Grabskiego uważa za zapoczątkowanie jednolitej wielkiej akcji sanacyjnej, która musi być w całości albo przynajmniej w kilku jej fazach dokonana przez jeden i ten sam rząd. Premier Sikorski uważa, że jeżeli rząd parlamentarny jest możliwy, stanowi on najlepszą formę w państwie, opartem o ustrój parlamentarny. Jeśli poszczególne stronnictwa chcą rząd parlamentarny do życia powołać, to muszą to natychmiast uczynić jeszcze przed uchwaleniem żądań finansowych p. Grabskiego. Jeśli natomiast z jakiegokolwiek przyczyny utworzenie większości takiej w najbliższych dniach nie jest jeszcze możliwe, rząd gen. Sikorskiego gotów jest jeszcze nadal po-

zostać na posterunku, ale pod warunkiem, że będzie miał zapewniony ze strony partii, popierających dotąd gabinet, na dłuższy przeciąg czasu bezwzględny spokój.

Jak słychać, gen. Sikorski ten konieczny dla zapoczątkowania sanacji okres naznaczyć ma przynajmniej na 6 miesięcy. Premier ma żądać uchwały, stwierdzającej konieczność ciągłości traktowania akcji sanacyjnej finansowej, jak i administracyjnej, jako jednolitego bloku bez względu na poparcie na dłuższy przeciąg czasu. W razie, gdyby Sejm takiej uchwały nie powziął, premier musiałby zgłosić natychmiast swoją dymisję. Rzecz jasna, że na wypadek, gdyby przyjęcie dymisji gabinetu gen. Sikorskiego nastąpiło dopiero po dłuższych pertraktacjach stronnictw rokujących o większości, gabinet gen. Sikorskiego spełniałby swe funkcje pro wizorycznie i porzekałby tylko na spełnianiu codziennych obowiązków, nie podejmując akcji sanacyjnej, zakrojonej na szerszą skalę.

Niemcy wobec okupacji.

NIEMCY NIE CHCĄ USUWAĆ OSTATNIEJ DESKI.

BERLIN 5 (PAT) „Local Anzeiger” zaprzecza wiadomościom, według których rząd Rzeszy zamierza zerwać stosunki dyplomatyczne z Francją. W niemieckich kołach kierowniczych uważają, że postąpienie takie byłoby połączone z wielkim niebezpieczeństwem dla Niemiec.

SOCJALIŚCI PRZECIWKO POLITYCE RZĄDU.

BERLIN 5 (PAT) „Rhte Fahne” potę-

pia zarządzenia rządu, że każda osoba krytykująca gabinet dr. Cuno będzie skazana na pozbawienie wolności. Dziennik zaznacza, że prawdziwą zdradą jest sabotaż wypłat odszkodowawczych, który doprowadził do okupacji zagłębia przez Francuzów.

BERLIN 5 (PAT) „Welt am Montag” pisze że socjaliści nie mogą solidaryzować się z postępowaniem gabinetu kanclerza Cuno: który wzywa ludność do oporu nie przygotowawszy żadnego pozytywnego programu działania.

Sowiety znów „reorganizują”

O POBIERANIE PODATKU W GOTOWCE.

MOSKWA 5 (PAT) Na wszechrosyjskim zjeździe producentów Kamieniew zawiadomił o zamiarze rządu: przystąpienia do stopniowego przejścia od systemu podatków, ściąganych z ludności wiejskiej w naturze do systemu ściągania w gotówce. Większość uczestników wypowiedziała się za pobieraniem podatków częściowo w gotówce, częściowo w naturze.

MOSKWA 5 (PAT) „Prawda” w naczelnym artykule mówi o mającym się odbyć zjeździe rosyjskiej partii komunistycznej i zauważa, że najważniejszym przedmiotem obrad będzie sprawa organizacji państwowej, gospodarki i reorganizacja systemu podatków, nakładanych na ludność wiejską, opartego na zasadzie „jedynego podatku”.

Blok kontynentalny przeciwko Anglii?

PRASA FRANCUSKA O STANOWISKU FRANCJI I ROLI POLSKI W EWENT. BLOKU.

PARYŻ 5 (PAT) Kilka wczorajszych dzienników wspomina w związku z możliwością nowych sojuszków kontynentalnych o roli Polski w ewentualnych przyszłych układach politycznych. „ECHO de Paris” przypuszcza, że do systemu kontynentalnego skierowanego przeciwko Anglii, nie przyłącza się Polska, Belgja, Włochy i mała ententa.

Podkreślwszy ważną rolę, którą odegrać może przysłała Rosja, autor zaznacza, że porozumienie Rosji z sąsiadującymi z nią państwami słowiańskimi, stanie się w przyszłości wielkim zagadnieniem dyplomacji francuskiej.

PARYŻ 5 (PAT) „Journal” stwierdza, że rząd francuski nie zastanawiał się nad sprawą utworzenia bloku kontynentalnego. Francja wie bowiem dostatecznie, że w dniu, w którym stanowisko jej będzie ugruntowane w Europie, bardzo łatwo dojdzie do porozumienia z Włochami. Zresztą, dodaje dziennik, stanowisko małej ententy jest mocno ustalone, a Polska jest naszym sojusznikiem. Bezpieczeństwo ze strony Niemiec będzie za pewnione przez wytrwałość i stanowczość w postępowaniu Francji i Belgji.

Złodzieje w ambasadzie niemieckiej w Rzymie

RZYM 5 (PAT) Dwaj złodzieje wkradli się nocą do willi ambasadora niemieckiego. Złodzieje zostali ujęci. Premier wyraził ambasadorowi swoje ubolewanie.

BERLIN 5 (PAT) Pisma niemieckie donoszą z Rzymu, że podczas najścia na willę ambasadora niemieckiego raniony został radca legacyjny Altenberg.

Niemcy trąbią na gwałt.

RZYM 5 (PAT) Służba propagandowa niemiecka rozpowszechniła pogłoski, jakoby kradzieży w lokalu ambasady niemieckiej mieli dokonać ludzie, działający w interesie Francji. Mieli oni jakośby wejść w posiadanie tajnych dokumentów ambasadora, ażeby umożliwić w ten sposób bliższe poznanie stosunków włosko-niemieckich.

Pogłosce tej ani policja, ani władze włoskie nie dają wiary, chociażby z tego powodu, że o całej sprawie jak stwierdzono, są notorycznymi złodziejami, poszukiwanymi przez policję włoską.

Według źródeł miarodajnych, donoszą o charakterystycznym fakcie, rzucającym jaskrawe światło na wspomniany wypadek, mianowicie niezwołanie po dokonaniu usiłowania kradzieży wezwani zostali do ambasady dziennikarze niemieccy, którzy otrzymali tam instrukcję opisaną incydentu w barwach dramatycznych i nadania wypadkowi charakteru politycznego w celu zamącenia serdecznych stosunków francusko-włoskich.

O uznanie naszych granic wschodnich.

PREZ. POINCARÉ ZAPEWNIŁ O CAŁKOWITEM POPARCIU FRANCJI.

WARSZAWA 5 (PAT) W połowie lutego br. wysłał p. prezes Rady ministrów, gen. Sikorski obszerny list do franc. prezydenta ministrów p. Poincarégo w celu poparcia kroków, podjętych przez min. spraw zagran. dla ostatecznego uregulowania granic Polski na wschodzie. Dn. 22 bm. nadeszła od p. Poincarégo odpowiedź, zapewniająca o całkowitem poparciu

zamierzeń Polski w Radzie Ambasadorów. P. prez. Poincaré polecił delegacji francuskiej w Radzie ambasadorów, by zażądała uregulowania w najbliższym czasie sprawy naszych granic wschodnich i zapewnia, że rząd francuski uczyni wszystko, by przyspieszyć uregulowanie tej kwestji.

Sprawiedliwość powoli zwycięża.

SĄD W BYDGÓSZCZY ODRZUCA SKARGĘ

BYDGOSZCZ 5.3 (AW) Rozpoczął się proces jaki podpułkownik Graebe i landrat Nauman wytoczyli redakcji „Dziennika poznańskiego” z powodu zarzucania nielojalności organizacji niemieckiej „Deutschstumbundu” wobec państwa polskiego.

Pozwanego redaktora zastępował adwokat Cyprowicz z z Bydgoszczy i Szurlej z Warszawy, powodów zaś adw. Kopp.

P. Cyprowicz podał w wątpliwość prawo powodów do występowania w imieniu organizacji „Deutschstumbund”, która, jako niezaw

NAUMANA I GRAEBEGO O „OBRAZĘ”

rejestrowana sędownie nie posiada osobowości prawnej. Przeczył temu adw. Kopp, twierdząc, że panowie Nauman i Graebe, jako wybitni działacze „Deutschstumbundu”, mają prawo skargi jako poszkodowani.

Sąd po dłuższej naradzie oddalił powództwo w myśl par. 249 procedury karnej, nie uznając prawa pp. Naumana i Graebe do wytoczenia procesu w imieniu „Deutschstumbundu” i stwierdzając, że nie zostali oni osobiście obrażeni.

Ćwiczenia rezerwistów roczn. 1917.

SPRAWA ZAOPATRZENIA RODZIN POWOŁANYCH.

WARSZAWA 5 (PAT) Sejmowa komisja wojskowa rozpatrywała projekt o ubezpieczeniu rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia.

Poseł Michalak (NPR) zgłosił wniosek, aby wezwać na jutrzejsze posiedzenie ministrów: skarbu, spraw wojskowych i spr. wewnętrznych dla uzgodnienia stanowiska w tej sprawie. Wniosek ten przyjęto.

Na popołudniowym posiedzeniu przyjęto 8 pierwszych artykułów projektu. P. minister skarbu Grabski wypowiedział się za tem, aby ciężar utrzymania rodzin rezerwistów prze

dewszystkiem spadł na pracodawców, a następnie na gminy. Pan minister uważa, że skarb może pokryć tylko część wydatków, związanych z utrzymaniem rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia, a niemożliwym jest, by skarb ponosił koszt te w całości.

ZWOLNIENIE OD ĆWICZEN
OCHOTNIKÓW Z 1920 R.

WARSZAWA 5, 33. (AW) Zarządzone zostało zwolnienie od ćwiczeń rezerwistów 1895, 1896, 1897 roku, którzy w myśl odezw Rady Obrony Państwa w roku 1920 wstąpiли do armji ochotniczej, a nie byli objęci przymusowym poborem, lub korzystali z odroczeń. Po

Codziennie od wtorku dn. 6 b. m. w restauracji

„SAVOY” BALET

b. Cesarskiego Teatru w Petersburgu.
UDZIAŁ BIORĄ:

ILINA (primabalerina)

KJAKSCHT (solista baletm.)

— w programie: —

Mazur (krakowski), Pas de
deux, Holenderski taniec
(komiczny.)

Wejście bezpłatne! Wykwintna kuchnia.

Ceny uniarkowane. (5754ds1)

wyższe kategorie rezerwistów podlegają natomiast rozporządzeniu o rejestracji i obowiązku stawienia się na zebranie kontrolne.

Z ostatniej chwili.

WŁOSI OPUŚCILI DALMACJĘ.

BIAŁOGROD 5 (PAT) Wojska włoskie ewakuowały i przekazały władzy jugosłowiańskiej wszystkie miejscowości w strefie dalmatyńskiej.

ZAKONCZENIE SESJI KONGRESU
WASZYNGTONSKIEGO.

WASZYNGTON 5 (PAT) Sesja kongresu zakończyła się. Izby odroczyły się bezterminowo.

MAC DONNEL W GDANSKU.

GDANSK 5 (PAT) Dziś rano przybył tu nowy wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku Mac Donnel. We wtorek uda się wysoki komisarz w towarzystwie ministra Plucińskiego do Warszawy.

TURCY GODZĄ SIĘ NA TRAKTAT
LOZANSKI.

PARYŻ 5 (PAT) Donoszą tu z Angory, iż zgromadzenie narodowe przyjęło jakoby proz pozycje rządowe, wprowadzając do nich jedynie zmiany dotyczące klauzul ekonomicznych i finansowych traktatu lozańskiego. W angorskich kręgach politycznych przypuszczają, że zwołanie nowej konferencji byłoby zbyt kosztowne, i że dalsze rokowania mogą się odbyć na drodze wymiany zdań między rządami państw zainteresowanych.

Chcą gwizdać...

Żydzi zawsze „gwizdali” na Polskę przy pomocy „mniejszości narodowych”. Obecnie nie chcą uzyskać faktyczny przywilej na gwizdanie na początek tylko w Białymstoku.

Będzie to drugi etap w judaizowaniu Polski po dziwacznej odrutowaniu miast, zwanem „ejruw” na szabas.

Gwizdanie ma też łączność z szabasem. Donosi o tem białostocka żargonówka (Nr. 2).

Rabin miejscowy zwrócił się do magistratu o pozwolenie na sygnalizowanie świstem co pięć tek przed wieczorem, żeby żydzi wiedzieli, kiedy sklepy zamykać i „szabasówki” zapalać.

Poczęwsky magistrat, naturalnie „postępowy” odpowiedział, że nic nie ma przeciw temu, ale, że udzielenie pozwolenia zależy od starosty. Rabin więc udał się do niego.

Należy mieć nadzieję, że starosta nie zechce na własną odpowiedzialność jeszcze bardziej zażywać Białegostoku przez dodanie mu tak „głównych” znamion, jak gwizdanie z powodu szabasu na — Polskę.

Na drodze najmniejszego oporu.

Burzliwie falujące życie społeczne polskie dzisiejsze w zaraniu odzyskanej niepodległości, porównać można do górskiej rzeki wezbranej falami wód wiosennych a płynącej nieustalonym a zmiennym korytem, po linii najmniejszego oporu. Nieudolne budowle, które przybrzeżni mieszkańcy bronią się od zalewu, wzburzone fale niszczą i po nadto wyrwywają i porywają ze sobą całe szmaty gruntu wraz z dobytkiem, przy czym i ofiar w ludziach nie brak.

W dyletanckiej bowiem walce rzeka zwycięża i wartkim biegiem płynie najdogodniejszym korytem przedstawiającym jej najmniejszy opór.

Piąty już rok z rzędu jesteśmy świadkami podobnego zjawiska w wartkim biegu naszego życia politycznego i społecznego.

Biegnie ono bez planu, z dnia na dzień, od wypadku do wypadku, dzikiem korytem.

Podtrzymując dalej porównanie tak jak gruntu nadbrzeżne narażone na zalew i zabranie przez wodę nie ujętą w stałe, planowo uregulowane koryto traci na wartkości — tak i Polska cała traci z dnia na dzień na swym znaczeniu politycznym — dorosła do tego, że karykaturalna mała Litwa drwi sobie i kpi z Polski, największego z t. zw. państw sukcesyjnych. —

Ekonomicznie niszczejemy, miasta nasze rozpadają się, nie budujemy; handlowo: wywłaszczają nas żydzi spokojnie, ale za to planowo; duchowo ubożejemy; fizycznie karłowaciejemy, a moralnie toczą nas jak rak materjalizm, zdeprawowane nienawiści społeczne, nędza warstw pracujących, a na ich tle rozwijają się wszystkie choroby społeczne, czego dowodem przerażający wprost wzrost przestępczości nie tylko u dorosłych, ale i u młodzieży.

Statystyka sądowa, która przed wojną wykazywała 1 sprawę karną na 4 cywilne, wykaże dziś 5 karnych na 1 cywilną.

Dowodzi to nie tylko wzrost przestępczości ale i zanik twórczego a czynnego życia ekonomicznego, czego, bądź co bądź, jednym z dowodów są sprawy powodowane w postępowaniu cywilnym.

W życiu politycznym wewnętrznym doszliśmy do tego, że żyd powiada do polskiego ministra „won“ oraz do tego, że w polskim Sejmie drugi żyd Thon nadaje to, że Hartleby do... hartują drożyznę, a robotnikom i rzeszom pracującym przyświeca jako lepsza przyszłość... wy powiedzenie pracy — wtedy, gdy bezwzględne życie, w życie wprowadza złoty parytet a dolar dosięga wyżyny 50.000 mk.

Oto general...ne skutki polityki prowadzonej po linii najmniejszego oporu, na podstawie doraźnych kompromisów między partjami lewicowymi.

Nienawiść to nie opoka, na której można trwale budować, a na nienawiści do stronnictw narodowych budowane bywają migawkowe pseudo-większościowe rządy, okupowane ustępstwami kosztem dobra państwa i narodu polskiego, jak tego mamy dowód chociażby w przedłużeniu terminu eksmisji żydów, swojego czasu oznaczonego przez b. ministra Kamińskiego.

Naprawa Rzeczypospolitej fundowana być musi na opoce bezwzględnej narodowej większości, którą tylko wyłonić może rząd silny zaufaniem i współpracą całego społeczeństwa bez względu na partje przy współdziałaniu wybranych najtęższych sił fachowych.

Czas zaniechać ryzykanckich eksperymentów, czas by na laurach i wawrzynach wy-

łowionych z piany zamętów wojenno i powojennych spoczęli ludzie o bajecznych karierach, — czas zaniechać łatwą drogę polityki po linii o najmniejszym oporze.

Wybrać należy i opracować stałe koryto dla biegu naszego życia politycznego i społecznego, a brzegi jego ująć w silne tamy praworządności, ładu porządku, sprawiedliwości i miłości chrześcijańskiej.

W tym celu wejść trzeba na linię większego, a może nawet największego oporu, wymagają-

gającego dużo ofiar i długiego czasu zanim fale naszego życia pogłębią sobie i wyrobiją właściwe koryto.

Wtedy nareszcie znajdzie się ów autorytet, którego p. Piłsudski zaczął szukać w lipcu r. ub., a którego dotąd nie znaleziono.

Autorytet ten dać może tylko polskie społeczeństwo gdy zrodzi się zaufanie do właściwych ludzi, na właściwych stanowiskach i do właściwej pracy.

inż. K. Folkierski.

Nowy front przeciw Polsce i Francji.

Antypolska propaganda wzbogaciła się znowu o jedną książkę, która pod względem jawdowitości przeszła wszelkie do tej pory objawione publikacje w tym rodzaju. Po „pracach“ Keynesa, Vanderlipa i Nitti'ego o „Europie bez pokoju“ ujrzała światło dzienne znowu książka tegoż Nitti'ego — tego włoskiego adwokata Niemiec — o „Upadku Europy“, Pochwyciły ją zaraz czarne ręce burzycieli traktatu wersalskiego i poczęto całą siłą wielkich tłuczni rzucać w porządkujący się świat nowe pseudo-argumenty, zmierzające do ponownego rozdmuchania pożaru.

Kto zna choćby pobieżnie pierwszą książkę Nitti'ego, ten łatwo domyśli się, jaki on oręż teraz podejmuje. Ośrodkiem jego wywodów jest rzekome rozprężenie gospodarki europejskiej wskutek nieuruchomienia wytwórczości Niemiec, skazanych na zbyt wielkie — zdaniem autora — ciężary powojenne. Z tego też punktu wychodząc, godzi Nitti w traktat wersalski, co w prostej linii doprowadza do konsekwencji, przechodzących wszelkie pojęcie. Widzi on ni mniej ni więcej, tylko konieczność (!!) zredukowania Polski do granic etnograficznych, przy czym oczywiście Wielkopolska i Górny Śląsk, jako etnograficznie niemieckie, musiałyby powrócić do Niemiec (!!!). Niemcy, są to oczywiście ciche i pokorne baranki, które naiwnie uwierzyły w ideały Wilsona i dziś za swą łatwo wierność pokutują. Gorące też lzy roni Nitti nad nieszczęściem tragedja pokaleczonych traktatem Niemiec. Za tę winę — mówi Nitti Europa musi odpokutować zupełnym upadkiem. Ochronić się przed rozkładem i upadkiem wreszcie może Europa tylko przez udzielenie Niemcom pełnej satysfakcji, uznając niemiecki geniusz organizacji i pracy.

Dodajmy do tego charakterystykę Polski którą gwałtowny autor nazywa krajem upadku, ludzi ciemnych i cheiwych w przeciwieństwie do kulturalnych i filozoficznie spokojnych Niemców, a ostatnia książka Nitti'ego przedsta-

wi się nam jako przechodząca pojęcie potwórność. Bo poza jaskrawą tendencją opiera się ona na ordynarnych fałszach.

Jasne są one dla nas i wobec nas nie wytrzymują krytyki — lecz przejść nad niemi do porządku niepodobna, boć nie wszyscy nas tak dobrze znają, jak my sami siebie. Istnieją nawet w Europie Indy, czerpiące swą wiedzę o narodach doraźnie z takich prac publicystycznych — i u tych książka Nitti'ego może narobić wiele złego.

Sprawa propagandy Nitti'ego ma jeszcze drugą stronę. Godzi ona — jak wspomnieliśmy — w traktat wersalski. I z tej sprawy trafia ona na międzynarodowy teren polityczny wcale w porę. Nie ludźmy się. Stanowisko Angli wobec traktatu jest aż nadto dobrze znane polskiej i wogóle światowej opinii.

W ostatnich zaś czasach i w opinii Stanów Zjednoczonych zaszedł zwrot wyraźnie dla traktatu nieprzychylny. Przypisać trzeba, że Amerykanie nigdy się nim nie entuzjazmowali, a już w ostatnich czasach na skutek wyteżonej agitacji niemieckiej i sprytnych zachodów Angli około pozyskania Stanów Zjednoczonych dla swych zamysłów politycznych, ocenia się w Ameryce traktat jako dzieło egoizmu. Wyrazem tych przekonań w Ameryce jest senator Borah, wybitny przywódca przeciwników Wilsona i popierania usiłowań państw europejskich w przeprowadzeniu zobowiązań traktatowych.

Wśród takiej atmosfery nie można lekce ważyć wpływów książki Nitti'ego. Podatna gleba gotowa wchłonąć w siebie rozkładaczy pomiot, który zatrutym wyziewem godzi w Francję i Polskę. — Opinia polska musi zdać sobie z tego sprawę, iż groza podłożonych pod obecny porządek min. się nie zmniejsza. Nie wolno zjawisk tego rodzaju bagatelizować i pomijać, pokrywając rzeczywistość brawurowym gestem. Budowanie siły wewnętrznej i przygotowanie się na godną odpowiedź jest rzeczą bezwzględnie konieczną.

Listy Gdańskie.

(Od własnego korespondenta)

Rosyjscy monarchiści przy pracy. Wzrost pijaństwa.

Gdańsk 23 marca 1923 r.

Gdańskie sfery rządzące, rekrutujące się nie z prawdziwych gdańszczan, lecz z byłych urzędników pruskich tęskniących za powrotem Hohenzollernów, popierają na obszarze wolnego miasta wszelką propagandę przeciwpolską zarówno ze strony żywiołów niemieckich jak rosyjskich. Na to ostatnie niebezpieczeństwo dla Polski zwraca uwagę naszych miarodajnych czynników w kraju tut. „Dziennik Gdański“ twierdząc że obecnie Gdańsk stał się centralą rosyjskich monarchistów. Były rosyjski carski konsul stał się odnośnikiem wydalonych z Polski monarchistów, generałów i pułkowników rosyjskich. W Gdańsku przebywają stale pułkownik Herszelmann, generałowie Nowikow, Markarow, Elizarow i wielu innych oficerów rosyjskich. Władze gdańskie mimo rzekomego braku mieszkań, udzielając bardzo chętnie pomieszczenia wszystkim rosyjskim emisariuszom. Centrala rosyjskich monarchistów rozporządza wielkimi funduszami zagadkowego pochodzenia. Po zostający pod ochroną Ligi Narodów Gdańsk,

skupiający w swych murach wrogię nam żywioły niemieckie i rosyjskie, robi wrażenie beczi z prochem i lontem zagrażającej ustawicznie bezpieczeństwu i całości Rzeczypospolitej Polskiej.

Mimo skarg na ogólną drożyznę i wszystkich cen wszelkich trunków alkoholowych wzrasta się z każdym dniem na obszarze wolnego miasta w sposób zastraszaący pijaństwo. Nawet w godzinach przedobiednich spotkać można na ulicach Gdańska Wruszcza, Oliwy i Sopotu pijane i zataczające się osobniki pochodzące z niższych a nawet i średnich klas ludności. Do późna w nocy rozlegają się krzyki i głośny szwargot niemiecki powracających do domów pijaków odgrajających się Francuzom za uciśnienie braci w zagłębiu Ruhry. Zdaje się że najskuteczniejszym ukojeniem dla współczujących z braćmi Ruhry gdańskich braci jest upicie się do nieprzytomności i wyprawianie burd na ulicach. W ten sposób obchodzi przeciwny niemiecki patryjota gdański żalobę narodową.

W. P.

Teatr Świetlny
„Nowości“
Pierwszy raz w Łodzi!

RUSALKA MORSKA

Pikantna komedia Rzecz dzieje się na wybrzeżach polskiego morza w Gdyni. (5750d)

ponadto: **Match bokserski** o mistrzostwo świata z nagrodą 2.500.000 dolarów.

ZARZĄD PABJANICKIEGO T-WA WZAJEMNEGO KREDYTU

zaprasza wszystkich pp. członków na
Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

które się odbędzie w sali strażackiej przy Nowym Rynku dnia 8-go marca b. r. o godz. 6-ej pp., w razie niedościa do skutku w wyżej oznaczonym dniu, zebranie powyższe w myśl § 37 Ustawy Towarzystwa odbędzie się w drugim terminie t. j. dn. 22 marca b. r.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie posiedzenia. 2) Wybór przewodniczącego zebrań. 3) Przezczytanie protokołu ostatniego zebrania. 4) Sprawozdanie Rady i Zarządu. 5) Zatwierdzenie bilansu za 1922 r. 6) Wybór likwidatorów.

P. P. Uprasza się wszystkich pp. członków z powodu ważności zebrania o bezwarunkowe przybycie w pierwszym terminie t. j. dnia 8 marca b. r. 345b2

Lekcje najnowszych tańców

w zamkniętych kom. letach udziela rutynowany mistrz tańców F. Pauszel. Wiadomość Rzgowska 10 u p. Szepe lub oferty w „Rozwoju“ pod „Efpe“ (5729k8)

ten, kto zaopatruje się na wiosnę i lato z góry ku oszczędzaniu, kupując na raty lub za gotówkę w firmie „WYGODA“ Piotrkowska 238 najnowsze fasony konfekcji damskiej i męskiej, dla naufakturę i obuwie, które posiada w wielkim wyborze. UWAŻA: Wszelkie obciążenia wykonujemy we własnej pracowni w przeciągu 4-ch dni. (Fajki nie posiadamy). (5726k0)

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:
AA Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przez dzieci Piotrkowska 108 6262-0

A Szafy, łóżka, stoły, biurka, krzesła, otomanę, kredens sprzedam Sienkiewicza 59 oficyjna drugie piętro mieszkanie Łódź, Wólczańska 165, tel. 14-98. 1285-19

Majątki ziemskie, nieruchomości, interesy handlowe i t. p. sprzedają biura Taszyckiego Łódź Piotrkowska 90 telefon 840, Bydgoszcz Dworcowa 15. 1433-4

Sprzedam drzewka we wszystkich gatunkach oraz sarnę oswojoną, maszynę do cegły cementowej z wiorstą za Zgierzem Dąbrówki, Malice Tomasz Rodak. -4

Do sprzedania sklep spożywczy z powozą wyjazdu Chojny ul. Opatka 3. 1535-1

Drzewo dębowe długie nadające się dla stelmachów na pojazdy do sprzedania ul. Pańska № 2. 1542-1

Encyklopedję nową Olgebranda sprzedam Benedykta 34 sklep kolonialny. 1515-1

Sklep spożywczy do sprzedania Wiadomość ul. Granitowa Nr. 20 Chojay. 1519-1

Kafle do sprzedania ul. Wawelska Nr. 1 Bałuty Paweł Morawski. 1520-1

Sypialnia dębowa solidnej roboty do sprzedania. Wiadomość ul. Pańska 7 u stolarka. 1525-1

Do sprzedania stajnia w całym komplecie, 55 łokci głęboka. Przejazd 77 m. 7. 1524-1

Rower w dobrym stanie do sprzedania, Piotrkowska 133, S. Skarzyński. 1579-2

MOTOCYKL sprzedam tanio lub zamienię na rowery. Wiadomość. ul. Przejazd 51, m. 12. 1558-1

Kupię sofę lub kozetkę. Oferty z ceną do „Rozwoju“ pod „Kozetka“. 1575-10

Sprzedam kuźnię z naczynikami. Wiadomość: Chojny ul. Poprzeczna № 10. 1568-3

Uprząż (na konie) angielska i krakowska do sprzedania. Piotrkowska 133, S. Skarzyński. 1578-2

Sprzedam kierat stary. Orla 9, m. 8. 1576-3

Maszyna do szycia (Singer) i rower wolne koło do sprzedania Doly ul. Dolna № 33 m. 8 Janer. 1571-3

Szewką maszynę i maszynę do szycia sprzedaje. Richter, ul. Główna № 67, m. 18. 1571-3

Sprzedam ręczną maszynę Singer Magistracka 14. m. 17. 1550-2

Rower z wolnym kołem do sprzedania. Ul. Franciszkańska 38, m. 26. 1551-3

Akuszerka Pipikowa przyjmuje pani miejscowe i przyjezdne Piotrkowska 132-14. 1527-10

Skóry, przybory szewskie formy, prawidła, prawidełka. Sienkiewicza 25. 1496-3

Młodzieniec z 5-o klasowym wykształceniem gimnazjalnym i znajomością buchalterji z braku utrzymania poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty do „Rozwoju“ pod „Młodzieniec“. 1463-4

Poszukuje maszyny do wyrobup sznurowadeł i tasiemek, zgłoszenia przyjmuje Staśkiewicz ul. Krakowska Nr. 35 w Częstochowie. 1538-2

Uczeń 7 klasy udziela korepetycji. Specjalność niemiecki. Oferty do Rozwoju pod „Uczeń“. 1565-1

Markowski Feliks zniszczył kartę rejestracyjną rocznika 1881 wyd. w P. K. U. w Łodzi. 1520-1

Pardzo dobrze udziela lekcji doświadczony 6 o klasista Specjalność matematyka. Zgłaszać się od 3-8. Piotrkowska 257, m. 14, Iewa of. 1564-2

Gorseciarzka zdolna i uczenica płatna

potrzebna do pracowni gorsetów „MARTA“, Łódź, Piotrkowska 130. 5739b

Mieszkanie, pokój z kuchnią skromnie umeblowane, na Al. Kosciuszki, pierwsze piętro, odstąpię. Oferty z zagwarantowaną ceną do adm. „Rozwoju“ pod „Eszet“. 1552-1

Pracownia sukien „Wandy“ Główna 55, II piętro, front, wykańcza starannie i elegancko kostjumy od 140,000, płaszcze 120,000, suknie 50,000. 1565-2

Franki, kapy, obrasy, ręczniki jak w ogóle wszelkie towary tokeiowe najtaniej, najwygodniej nabyć można u Leona Rubaszki, Kilińskiego 40, m. 10. 1567-10

Potrzebna chemiezarzarka. Kilińskiego 49, pralnia. 1556-4

Pryjmuę chłopca do praktyki. Piotrkowska 133, S. Skarzyński. 1583-2

Inteligentna wdowa, dobra gospodynja poszukuje posady w dużym domu lub u samotnego. Oferty do „Rozwoju“ dla „R.“ 1562-2

Płatni praktykanci do zakładu ogrodniczego potrzebni od zaraz. Zgłaszać się: Zakład ogrodniczy: Józef Psarski i S-ka (dawnej E. Gundelach) Wileńska 7 (Karolew.) 1565-1

Zagubione dokumenty

Józef Mieczysław zam. ul. 6-go Sierpnia 61 zagubił świadectwo szkolne z 8-10 kl. Wyższej Szkoły Realnej. 1506-1

Pożek Marjanna zagubiła tymczasowy dowód wyd. przez Urząd Gminy Biernacie pow. Tureckiego. 1514-1

Napieraj Władysław zagubił dowód osobisty wyd. w Łodzi. 1531-1

Sniady Bolesław zagubił kartę powołania, wydaną w Sieradzu. 1569-3

Grabiszewski Józef zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi oraz licencyję Związku Mistrzów Włókienniczych Rząd. P. w Łodzi. 1574-3

August Sisler zażądał tymczasowego zaświadczenia demobilizacji, wydane w Kaliszu. 1563-3

Aulich Stefan zagubił kartę bezterminowego urlopu, wydaną w Kutnie. 1560-3

Zaginął dowód osobisty wydany z gminy Brus, powiatu Łódzkiego, na imię Florjania Hol. 1571-5

Tomalak Franciszka zagubiła paszport niemiecki oraz patent V kategorii, wydane w Łodzi. 1557-5

Kucinie Wojciechowi z Miłkowa jecha skradziono książeczkę wojskową wydaną w 20 r. p. w Krakowie. 1545-1

Torebki pończochy, galanteria na raty

R. GRABJEWICKI
 Ozielnia 2. 5716b

Cena ogłoszeń: przed tekstem i w tekście 600 mk., za tekstem 500 mk., zwyczajnie 250 mk., wśród drobnych 350 mk., nokrologi 500 mk., komunikaty 500 mk. za wiersz milimetrowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 50 mk. za wiersz, duże litery 300 mk. dla poszukujących pracy 15 mk., najniższe ogłoszenie 400 mk. Ogłoszenia za najwcześnie 50 proc. drożej. Zgłoszenia do 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uwiła Redakcja za bezpłatnie. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-ej, po 6-ej dolina się 50 proc. Za bezterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte od dnia zmiany bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwój“ można zamawiać w Zgł z u p. Lacha w Fabjancach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa, Tabakowe i fantazyjne 50 proc. drożej.